

TA2017/13 BØRSA GAMLE KIRKESTED, VIGGJA, SØR-TRØNDELAG

Etterkontroll i forbindelse med funn av beinrester

Chris McLees

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
 Storgata 2, Postboks 736 Sentrum, 0105 Oslo
 Telefon: 23 35 50 00
www.niku.no

Tittel TA2017/13 Børsa Gamle Kirkested, Viggja, Sør-Trøndelag Etterkontroll i forbindelse med funn av beinrester	Rapporttype/nummer NIKU Oppdragsrapport 111/2017	Publiseringsdato 05.12.2017
	Prosjektnummer 1020742	Oppdragstidspunkt 29.09.2017
	Forsidebilde Den undersøkte grøften, sett mot NV. C. McLees Da60270_001	
Forfatter(e) Chris McLees	Sider 10	Tilgjengelighet Åpen
	Avdeling Arkeologi	

Prosjektleder Chris McLees
Prosjektmedarbeider(e)
Kvalitetssikrer Lise Marie Bye Johansen

Oppdragsgiver(e) Riksantikvaren

<p>Sammendrag</p> <p>Det ble funnet beinrester ved graving av en fiberkabelgrøft i en gate ved nordøstre kanten til Børsa gamle kirkested, Viggja. NIKU gjennomført en etterkontroll 29.09.2017. Grøften ble gravd gjennom en «kokesteinslag» som stammer fra eldre bosetning. Beinrestene funnet på stedet var fra dyr, og trolig utgjør matavfall som er dumpet sammen med steinene. Grøften var dermed ikke gravd i kirkegårdsjord, og ligger utenfor forminnegrensen, som dermed ikke trenger revidering.</p>

Emneord Børsa gamle kirkested Viggja Beinrester Kokesteinslag
--

Avdelingsleder

Lise Marie Bye Johansen

Forord

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn	7
2	Resultater	8
3	Konklusjoner.....	9
4	Vedlegg.....	10
4.1	Fotoliste.....	10

1 Bakgrunn

Riksantikvaren ble 28.09.2017 varslet av BN entreprenør om funn av beinrester i forbindelse med graving for fiberkabel i en sidegata ved Sigurd Ullstrengs vei, Viggja (omslagsbilde og fig. 1).

Fig. 1. Grøftens beliggenhet (beinkonsentrasjonens funnsted merket med rødt).

Grøften ligger ved den nordøstre kanten av Børsgamle kirkested (Askeladden id 110234), og var ikke omsøkt jfr. kulturminneloven (fig.2). Riksantikvaren ba NIKU gjennomføre en etterkontroll av grøften med dokumentasjon av eventuelle kulturlag samt undersøkning av beinfunn med tanke på å avgjøre om de var menneskelige levninger som tilhørte kirkestedet (RA saksnummer 17/01931). Etterkontrollen ble gjennomført 29.09.2017 av Chris McLees ved NIKU Trondheim.

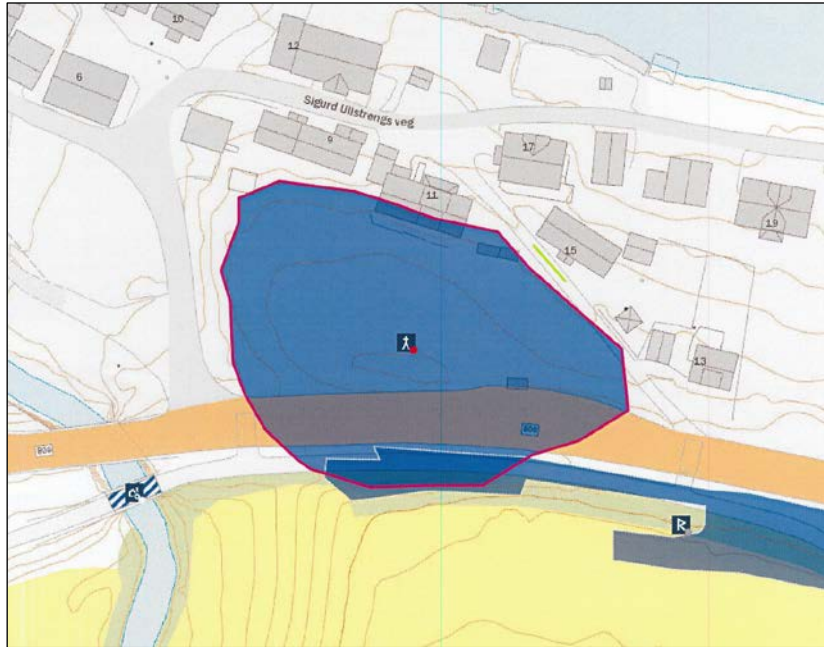

Fig. 2. Kirkestedets utstrekning med grøftens beliggenhet angitt med grønn strek. Utskrift fra Askeladden.

2 Resultater

Delen av grøften som lå åpent var ca 12m lang, 50cm bred og 50cm dyp (omslagsbilde og fig. 1). I søndre profilen lå en eldre strømkabelgrøft, som inneholdt omrørt masse. Nordre profilen derimot inneholdt et intakte, sammenhengende kulturlag som besto av tettpakket, løst konsoliderte skjørbrente steinfragmenter (80-90%) i gråsvart jord. Fragmentene var for det meste større fragmenter, av nevestørrelse eller større. Laget var ca 50 cm tykt i profilen, og lå i tillegg i grøftebunnen, og er da sikkert enda tykkere. Enkelte bein lå blant steinene i profilen, og ifølge grøftegraverne lå beinene som de innsamlet også i det oppgravde kokesteinslaget.

Beinene ble undersøkt av osteologer Monica Fridèn Rolstadaas og Nina Valstrand (NIKU) og viste seg å stamme fra sau/geit, svin og kyr. Beinene ble kasserte og ble ikke overført til museet for magasinering.

Fig. 3. Den undersøkte grøften. Venstre: oversikt sett mot SV. Høyre: nærbilde av kokesteinslaget sett mot NV.
Da60270_002og Da60270_004

3 Konklusjoner

Grøften berørt noe som trolig er et tykt og utbredt «kokesteinslag», bestående av skjørbrente stein som stammer fra eldre bosetning i området. Laget inneholdt i tillegg spredte dyrebeinrester, trolig samtidige dumpet matavfall/slakteavfall. Lagets alder er ukjent. Det fantes ingen spor etter kirkegårdsanlegget eller forflyttete menneskebein. Laget - og beinene som ble funnet i laget - har dermed ikke direkte tilknytning til kirkestedet, og har trolig akkumulert utenfor kirkegårdens nordre avgrensning. Det berørte området ligger dermed utenfor kirkegården, og det er ingen behov til å endre på fornminnegrensen slik den er anført i Askeladden.

Fig. 4. Grøften med fornminneområdet i bakgrunn. Sett mot SØ. Da60270_003

4 Vedlegg

4.1 Fotoliste

Bildene er lagret i Vitenskapsmuseets database

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	Fotograf	Opptaksdato
Da60270_001.tif	Børsa kirkested grøft	Oversikt	NV	Chris McLees	29.09.2017
Da60270_002.tif	Børsa kirkested grøft	Oversikt	SØ	Chris McLees	29.09.2017
Da60270_003.tif	Børsa kirkested grøft	Oversikt med forminneområdet i bakgrunn	SØ	Chris McLees	29.09.2017
Da60270_004.tif	Børsa kirkested grøft	Nærbilde av kokesteinslaget	NØ	Chris McLees	29.09.2017

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Oppdragsrapport 111/2017

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736 Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112 Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens gt.
14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00